

NIEUWSBRIEF

mediawijsheid en digitale geletterdheid

Goedendag !

De meivakantie is voor de meesten weer achter de rug. Het medianieuws is echter gewoon doorgedaan, dus ik neem jullie graag weer mee in de nieuwste ontwikkelingen. Fijn dat je me weer gevonden hebt!

Heb je input voor mij, of wil je iets weten, laat het mij dan weten. Ik hoor graag van je.

groeten Heidi

Media Ukkie Dagen 2025

10 apps voor 2-6 jaar

Deze tiplijst is tot stand gekomen in samenwerking met:

 Thuis bij muis (2+) In-app aankopen SCAN ME Apple	Helaas niet beschikbaar voor Android	 De wereld van Nijntje (2+) Kosten: €6,99 * SCAN ME Apple	SCAN ME Android
 Mijn Rupsje nooitgenoeg (2+) In-app aankopen SCAN ME Apple	SCAN ME Android	 Fiets Farm (3+) Kosten: €2,99 * SCAN ME Apple	Helaas niet beschikbaar voor Android
 Boomgaard (3+) Kosten: €4,99 * SCAN ME Apple	SCAN ME Android	 Thinkrolls 2 (4+) Kosten: €6,99 * SCAN ME Apple	SCAN ME Android
 Hopster coding safari (4+) In-app aankopen SCAN ME Apple	Helaas niet beschikbaar voor Android	 Little fox dieren dokter (4+) Kosten: €4,99 * SCAN ME Apple	SCAN ME Android
 SearchARound (4+) In-app aankopen SCAN ME Apple	SCAN ME Android	 Crazy Gears (5+) Kosten: €2,99 * SCAN ME Apple	Helaas niet beschikbaar voor Android

* De aanschafkosten van een app kunnen tussentijds wijzigen.

© 2025

Mijn naam is Heidi Linschoten en ik blijf graag op de hoogte van alles wat met digitale geletterdheid te maken heeft. Vandaar deze nieuwsbrief. Ik ben gecertificeerd mediacoach. Je kunt mij vinden via mijn [LinkedIn](#) voor regelmatig updates aangaande digitale geletterdheid. Ik ben partner in het Netwerk Mediawijsheid. Ik verzorg ouderavonden, workshops, inspiratiesessies en lessen.

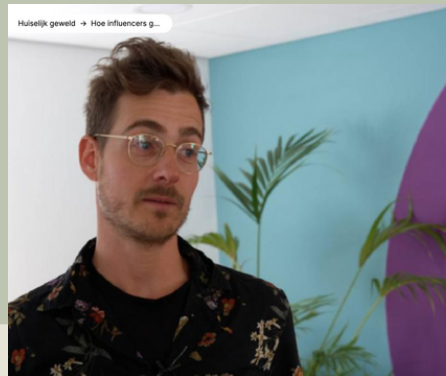
Jongeren lezen tegenwoordig geen kranten of nieuwssites, maar halen hun informatie uit andere bronnen.

Uit een onderzoek van het Commissariaat voor de Media (2024), uitgevoerd onder 2.010 jongeren van 16 tot en met 24 jaar oud, bleek dat 78 procent van hen sociale media gebruikt om op de hoogte te blijven van wat er speelt

In de opvoedrubriek Iedereen doet maar wat schreef De Volkskrant eerder al over wat je als ouder kunt doen als je kind desinformatie van TikTok of YouTube gelooft (zoals: de maanlanding is nep).

Weet wat er speelt: dit zijn levensgevaarlijke challenges op TikTok

- **Paracetamol challenge**, waarbij jongeren elkaar uitdagen om heel veel paracetamol te slikken en daarna zo lang mogelijk in het ziekenhuis te blijven. Jongeren belanden erdoor op de intensive care.
- **Tide Pod Challenge**, waarbij je schoonmaakmiddelen inneemt, met levensgevaarlijke gevolgen.
- **Outlet challenge**, waarbij je metalen voorwerpen in een stopcontact moet steken om vonken te creëren. Met brand en elektrocutie als gevaar.
- **Fire challenge**, waarbij je een deel van je lichaam met een ontvlambare vloeistof besprenkelt en aansteekt om de effecten vast te leggen. Ze leiden tot eerste- of tweedegraads brandwonden.
- **Skull-Breaker Challenge**, waarbij je met z'n drieën een nietsvermoedend persoon in zijn middel pakt en met een stevige tackle onderuit haalt, waarna deze keihard met het hoofd tegen de grond smakt. Meerdere jongeren liepen al ernstige verwondingen op.

Huiselijk geweld
Hoe influencers geweld tegen vrouwen normaliseren: 'Sterk worden in de gym en vrouwen domineren'

Voor het eerst tolereren jonge mannen meer geweld tegen vrouwen dan oudere mannen. Voorheen was dat omgedraaid. Dat blijkt uit onderzoek van het Europese Instituut voor Gendergelijkheid (EIGE). Wat beïnvloedt de gedachtegang van deze jonge mannen? We vroegen het aan Hessel*, werkzaam bij Emancipator, een organisatie die zich inzet voor de emancipatie van mannen en hen leert op een gezonde manier om te gaan met hun mannelijkheid. "Het begint bij seksistische grappen, maar kan zelfs leiden tot femicide."

Recente uitspraken van advocaat Gerard Spong – die onder meer suggereerde dat vrouwen zich 'gemakkelijk laten verkrachten' – en de ophef rond een Belgische student die geen straf kreeg na verkrachting van een medestudent omdat hij 'jong en getalenteerd' zou zijn, deden flink wat stof opwaaien. Dit soort ideeën en gedragingen kunnen van grote impact zijn op het leven van vrouwen. [link naar Pointer](#)

AI-CHATBOTS VAN META VERTONEN SEKSUEEL WANGEDRAG aan minderjarigen..

De nieuwe generatie AI-chatbots van Meta, het moederbedrijf van Facebook, WhatsApp en Instagram, vertoont zorgwekkend en ongewenst seksueel getint gedrag in gesprekken met minderjarigen.

Helaas achter de betaalmuur staat dit [artikel](#) in de Volkskrant

KIJKTIP

IN HOEVERRE WORDT JOUW KIND BEINVLOED DOOR SOCIALE MEDIA?

Adolescence is een Britse dramaserie, die vertelt hoe sociale media een generatie jongeren vormt en beïnvloedt, buiten het zicht van de volwassenen om het kind heen. Hoe heeft het zo ver kunnen komen? Er is aandacht voor de rol van online toxische mannelijkheid, algoritmes en groeiende generatiekloof.

AFKORTINGEN ONLINE/ GROOMING

Abbreviations you need to know..

420	Refers to April 20, also known as official stoner holiday. Hence this number refers to marijuana and the smoking of it.	RUH	Are you Horny?
ASL	Age, Sex, Location - as request for those details.	IWSN	I Want Sex Now.
ADR	Short for address - asking for location.	KPC	Keep Parents Clueless - to let someone know not to tell their parents.
FT	Facetime? - request to video call.	KYS	Kill Yourself - often used in cyberbullying.
FWB	Friends With Benefits - refers to friends that have sex.	NIFOC	Naked In Front Of Camera - to express you are naked yourself or ask the other person to get naked.
GNOC	Get Naked On Cam - request to get naked on camera.	WTTP	Want to Trade Pics - request for certain types of pictures.
GYPO	Get Your Pants Off - request to undress.	PAW	Parents Are Watching - to warn the others that parents are there.
YWS	You Want Some - often use in sexual context.	PIR	Parents in Room - to warn the others that parents are in the room.
POS	Parent over Shoulder - or also seen as MOS (mom over shoulder).	CU46	See you for Sex. Code language to see someone for sex.
Pron	Refers to porn. But spelled differently to not trigger moderation.	TDTM	Talk Dirty To Me.
QT	Cutie - also other pet names early in conversations as babe are something to watch out for.	9	9 or 99 or also C9 or P911 - are all warnings that parents are around.

Nieuwe en opkomende afkortingen

- 1.WYA - Where You At? (waar ben je?)
- 2.ILYSM - I Love You So Much (ik hou zoveel van je)
- 3.NM - Not Much (niet veel)
- 4.HMU - Hit Me Up (contact me)
- 5.RN - Right Now (op dit moment)
- 6.MIRL - Meet In Real Life (ontmoeten in het echte leven)
- 7.SUS - Suspicious (verdacht)
- 8.AFK - Away From Keyboard (niet aanwezig)
- 9.OP - Overpowered (te sterk, meestal in gaming context)
- 10.ISO - In Search Of (op zoek naar)

► Verdachte heeft een persoonlijkheidsstoornis

Daan F. lokte honderd meisjes met valse selfies zijn seksweb in

Voor tientallen ouders heeft Daan F. uit Zwolle een gezicht gekregen. Hij misbruikte hun dochters – en in totaal zo'n honderd meisjes – via Snapchat en TikTok. Gisteren stond hij voor de rechter. De jongste slachtoffers waren destijds 8 jaar.

Lotte Schmidt
Zwolle

„Hey, hoe is het?” Het is 2021 als Daan F. jonge meisjes toevoegt op de populaire app Snapchat. „Ik ben 14 jaar”, zegt hij. „Hoe oud ben jij?” „Cool, ik ben bijna 11.” Het chatten begint onschuldige gesprekken krijgen snel een rare wending.

F. wil meer foto's zien. Hij vraagt ze naakt te poseren en maakt daarvan stiekem screenshots. Dat doet hij met een speciale app, anders laat Snapchat zien dat de beelden worden opgeslagen. Maar het gaat verder dan dat. Hij geeft ze instructies om seksuele handelingen bij zichzelf te verrichten en die te filmen. Al het beeldmateriaal slaat hij op. Twee jaar lang gaat het zo door. Tijdens het chatten zit zijn vriendin naast hem op de bank.

Waarom zou je dat doen, wilde de rechter weten. „Het was een soort machtsgevoel”, verklaarde F. „Ik vraag iets, en dan krijg ik het. Ik wilde uitzoeken hoe ver ik kon gaan.”

Thuis kwam hij naar eigen zeggen aandacht tekort: „Mijn vriendin was zwanger en wilde geen seks me. Ze gaf me niet eens meer een knuffel. Ik voelde me niet gezien.”

F. zette slachtoffers onder druk. „Hij zou me thuis opzoeken”, verklaarde een van de slachtoffers. „Hij wist mijn adres.” Een ander slachtoffer was bang dat hij boos zou worden. „Toen ik zei dat ik het niet wilde, begon hij in hoofdletters te typen. Dat betekent dat iemand boos is.”

De rechter hield F. voor dat hij zelf kinderen heeft: „Hoe zou u het vinden dat iemand dit met uw dochtertje doet?” Waarop F. antwoordde: „Dan zou ik heel kwaad zijn.”

En dat zijn de tientallen aanwezige ouders in de zaal ook. Zij weten nog goed hoe in 2021 de bel ging en de politie op de stoep stond. „Eerst dacht ik dat mijn kind ergens in een greppel lag”, blikte een moeder terug.

Maar het was de zedenrecherche die de ouders van 34 meisjes moest vertellen dat hun kind slachtoffer was geworden van F. „Waar ga ik de fout in, denk je als ouder?”, zei een andere moeder. „Terwijl het niet onze fout is.”

„Elke ouder weet dat er risico's zitten aan het gebruik van sociale media”, stelde een van de vaders. „Kinderen gaan hierin veel sneller dan wij kunnen volgen.”

Zijn dochter, destijds 10, was duidelijk: „Ik praat online alleen met vriendinnen en mensen uit het dorp.” Maar dan duikt de naam Daan op. „Hij wilde foto's van me zonder broek en maakte

me bang met foto's van Pennywise en Chucky”, doelde ze op de ijszinkingende karakters uit bekende horrorfilms.

Het meisje begon 's nachts in haar bed te plassen. Ze mengde zich niet meer in het gezinsleven en werd wakker met wallen onder haar ogen. „Het ging opvallen dat ze haar telefoon afschermde”, vertelde de vader. „Dus namen we die in.” Dat was het punt waarop hij ontdekte waar zijn kind in verzeild was geraakt. Hij deed aangifte bij de politie.

Kinderporno

Op 22 november 2022 werd het huis van F. doorzocht. In zijn woning vonden agents een laptop vol kinderporno: 1640 afbeeldingen, waarvan 546 opnames via Snapchat ontvangen. De politie sloeg hem in de boeien. Zijn vriendin, die opnieuw zwanger was, zette een punt achter de relatie.

Uit de ontdekte afbeeldingen wordt duidelijk dat er zeker honderd meisjes uit het hele land slachtoffer zijn geworden van F., maar daarvan zijn er 34 geïdentificeerd.

Bijna ieder slachtoffer kampt met angst- en schaamtegevoelens, blijkt uit de verklaringen. Zelfbeschadiging, suïcidale gedachten, posttraumatische stressstoornissen en EMDR-therapie zijn geen uitzondering. Veel meisjes durven niet meer alleen de deur uit. Een enkeling wordt gepest. Sommige kinderen kunnen alleen slapen als hun hand wordt vastgehouden, anderen slapen al jaren met een nachtlampje aan. „Mijn maag draait hiervan om”, reageerde Daan F. op de verhalen van de slachtoffers. „Ik heb er nooit rekening mee gehouden dat dit kon gebeuren. Ik heb enorm veel spijt.”

F. heeft een persoonlijkheidsstoornis. Een pedofiele stoornis kan niet worden vastgesteld, omdat hij blijft behalen dat hij niet seksueel opgewonden raakt van de beelden.

De officier van justitie eist een celstraf van 6 jaar. De rechtbank doet over twee weken uitspraak.

ILLUSTRATIE: EICHELON

Waar ga ik de fout in, denk je als ouder?
– Moeder van slachtoffer

Als je met een kind mee mag kijken in zijn online leven en je gaat het gesprek aan, heb dan vooral een gesprek MET hen en niet OVER hen.

Koen Pelzer maakte een mooie checklist wanneer je wel of geen AI gebruikt.

Maar nu je dit leest....weet jij het antwoord al? En hoe denk je dat jouw kinderen (in de klas) hierover denken? Kunnen ze bij jou terecht voor die vraag?

Laat me je helpen als je ergens NEE hebt gezegd.

ZAANSE:

Nuttig? Overweeg delen met anderen

Spelregels voor Gen AI

Regels voor gebruik Generatieve AI-tools bij de overheid, zoals ↗

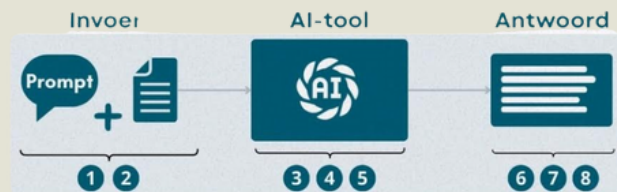
Copilot

ChatGPT

Claude

Perplexity

Canva

Invoer

1 géén persoonsgegevens, óók niet in bijlagen
→ Namen, adressen, e-mail, etc.

2 alleen openbare informatie, óók in bijlagen
→ Overleg bij twijfel

AI-tool

3 AI mag **geen** besluiten nemen
→ Een mens besluit

4 AI uit China, Rusland en Iran zijn **verboden**
→ Zoals DeepSeek

5 AI wordt ingekocht na **advies AI-team**
→ Eerst experimenteren

Antwoora

6 controleer de uitkomst van AI
→ AI maakt fouten

7 gebruik géén AI-afbeeldingen
→ Misleiding & bias

8 wees **transparant** over gebruik AI
→ We leren samen

Volg mij, **Koen Pelzer**, voor meer over AI voor kenniswerkers

Ken je Helpwanted al? Je kunt bij hen terecht als jij of je naaste online iets vervelends hebt meegemaakt

HELPWANTED
bij online grensoverschrijdend gedrag

Je kunt gratis en anoniem met hen chatten, mailen of bellen voor hulp of luisterend oor.

Jij - en alleen jij - bepaalt zelf wie jouw foto's, video's en privé-gegevens mag zien. Als iemand anders die ongevraagd online of met anderen deelt, dan overschrijdt diegene jouw grens. Dat is dan 100% hún fout en vaak zelfs strafbaar.

Met die boodschap voert @helpwantednederland de komende tijd campagne tegen victim blaming bij online grensoverschrijdend gedrag.

Interessant om als onderwijsprofessional eens te bezoeken.

CHECK JE HACK

De politie is actief in het bestrijden van cybercriminaliteit. In datasets die in beslag genomen zijn, zitten soms privégegevens van burgers die door criminelen zijn gebruikt.

Om schade te voorkomen, is het belangrijk te checken of uw e-mailadres in datasets voorkomt. Dat kan met onze checkfunctie.

BURGERSCHAP: VLOGGENDE FAMILIES

Tim Hofman (36) duikt in de nieuwste aflevering van het YouTube-programma 'BOOS' in de wereld van familievloggers. De laatste tijd is er steeds meer kritiek op deze gezinnen, omdat volgens velen het risico groot is dat kinderen mentale of fysieke problemen ontwikkelen wanneer ze in deze video's worden betrokken. Tim onderwerpt een aantal van deze families aan enkele kritische vragen.

klik op de artikelen om te bekijken

WELKE VRAGEN JE KUNT BESPREKEN MET KINDEREN IN DE BOVENBOUW

- Hoe zou jij het vinden als een kind elke dag gefilmd wordt voor een vlog? Zou jij dat zelf prettig vinden? Waarom wel of niet?
- Stel dat je ouders tijdens de vakantie een vlog willen maken waarin iedereen te zien is. Hoe zou je dat op een goede en verantwoorde manier kunnen aanpakken?
- Hoe kun je weten of je iets doet omdat jij het echt zelf wilt, of omdat anderen het graag willen of leuk vinden?
- Wat zou je ervan denken als je juf of meester in een vlog van de klas verschijnt, met toestemming van de ouders? Vind je dat oké of niet?
- Als iets grappig of leuk is om naar te kijken, is dat dan ook altijd leuk voor degene die in beeld is?
- Waarom denk je dat sommige mensen bijna alles uit hun leven online delen?
- Hoe denk je dat het voelt om beroemd te zijn terwijl je nog op de basisschool zit? En hoe is dat anders dan wanneer je volwassen bent?
- Is er iets wat jij echt nooit online zou willen zetten, ook al zou het veel likes opleveren?
- Heb je ooit een foto of video van jezelf online gezet waar je later spijt van kreeg? Wat maakte dat je er spijt van had?
- Wat is volgens jou het verschil tussen 'jezelf zijn' en 'jezelf laten zien aan anderen'?
-

uit beelden die onze dertienjarigen
op TikTok te zien kregen.

Wat zien onze kinderen precies op
TikTok en wat vinden we daar nou van.
VTM dook hier in met dit programma.
#zezeggendat

ScamCheck

Is een website betrouwbaar of heb je te maken met een phishing-website? Dat is soms lastig te beoordelen. Daarom is er nu de ScamCheck-extensie. Deze extensie waarschuwt je als een website waarschijnlijk onveilig is. Je downloadt de extensie eenvoudig. En daarna krijg je in je scherm een melding als je op een valse website bent terechtgekomen.

HEB JE ZELF TIPS?

LAAT HET ME WETEN!

Train jezelf in het herkennen van onveilige situaties! Geef online oplichters geen kans. Unlock digitale weerbaarheid.

Een consortium van Nederlandse bedrijven en organisaties slaat de handen ineen en lanceert een landelijke campagne "digitale weerbaarheid."